

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Sžp/5/2013
Identifikačné číslo spisu:	8012200111
Dátum vydania rozhodnutia:	30.05.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Baricová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:8012200111.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu Lesoochránárske zoskupenie VLK, so sídlom v Prešove, Tulčík 26, zastúpeného JUDr. Ivetou Rajtákovou, advokátkou so sídlom kancelárie v Košiciach, Štúrova 20, proti žalovanému Krajskému lesnému úradu v Prešove, so sídlom v Prešove, Masarykova 10, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného z 05. decembra 2011, sp. zn. 01/2011/00261/MP, o odvolaní žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 12. decembra 2012, č. k. 1S/22/2012-102, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Prešove, č. k. 1S/22/2012-102 z 12. decembra 2012 v napadnutej časti náhrady trov konania p o t v r d z u j e .

Žalovaný j e p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi náhradu trov právneho zastúpenia v odvolacom konaní v sume vo výške 87,47 eura na účet jeho právnej zástupkyne vedený v Slovenskej sporiteľni, a. s. s názvom JUDr. Iveta Rajtáková, č. ú.: XXXXXXXX/XXXX, do troch dní.

Odôvodnenie

Uznesením z 12. decembra 2012, č. k. 1S/22/2012 Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) zastavil konanie o preskúmanie zákonnosti napadnutého rozhodnutia žalovaného. Týmto rozhodnutím žalovaný zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil rozhodnutie Obvodného lesného úradu v Poprade z 26. augusta 2011, sp. zn. 2011/1743-349, ktorým bolo rozhodnuté, že žalobca nie je účastníkom konania o žiadosti Vojenských lesov a majetkov Slovenskej republiky, š. p. OZ Kežmarok, o schválenie harmonogramu na vykonanie náhradnej ťažby podľa § 23 ods. 6 zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch (ďalej len „zákon o lesoch“).

Uznesenie krajský súd odôvodnil tým, že počas konania pred súdom začalo na Ministerstve pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky konanie o preskúmaní napadnutého rozhodnutia mimo odvolacieho konania podľa § 65 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“), v ktorom bolo rozhodnutím z 15. novembra 2012, č. 4049/2012-710 napadnuté rozhodnutie zrušené. Krajský súd postupujúc v súlade s § 245 ods. 1 a § 250i ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) konanie zastavil.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 246c ods. 1 OSP v spojení s § 146 ods. 2 OSP. Zrušením napadnutého rozhodnutia v rámci správneho konania o mimoriadnom opravnom prostriedku je nesporné, že žaloba bola žalobcom podaná dôvodne a žalovaný zaviniť, že sa konanie muselo zastaviť. Preto súd priznal žalobcovi náhradu trov konania pozostávajúcich z trov právneho zastúpenia vo výške 323,50 eura podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška č. 655/2004 Z. z.“).

Proti tomuto uzneseniu v časti, ktorou bolo rozhodnuté o náhrade trov konania, podal v lehote ustanovenej zákonom (§ 204 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP) žalovaný. Žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie krajského súdu v napadnutej časti zmenil tak, že účastníkom právo na náhradu trov konania neprizná.

Namietal, že krajský súd nesprávne preskúmal skutočnosť, či niektorý z účastníkov zaviniť zastavenie konania a následne nesprávne vyhodnotil, že zastavenie konania bolo spôsobené žalovaným. Naopak, žalovaný trval na tom, že uvedené zastavenie konania nebolo procesné zavinené žalovaným, ako uviedol krajský súd v odôvodnení napadnutého uznesenia.

Poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) z 13. decembra 2011, sp. zn. 1Sžr/137/2011 a uznesenie najvyššieho súdu z 27. januára 2010, sp. zn. 5Sžo/213/2010. Skoršie uvedeným uznesením najvyšší súd, potvrdzujúc rozhodnutie súdu prvého stupňa o zastavení konania, zmenil výrok o trovách konania tak, že účastníkom náhradu trov konania nepriznal, pretože „v danom prípade aplikovať zodpovednosť za procesné zavinenie na zastavení konania v zmysle § 146 ods. 2 veta druhá OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP“. V tamojšej veci najvyšší súd vyslovil názor, že „pri posudzovaní trov konania v spojení s § 146 ods. 2 veta prvá OSP je všeobecný súd povinný skúmať, či niektorý z účastníkov konania zaviniť, že konanie sa muselo zastaviť. K zastaveniu konania môže dôjsť v dôsledku procesného zavinenia niektorého z účastníkov. Zákon ustanovuje len jeden druh prípadov zastavenia konania pre späťvzatie žaloby (§ 146 ods. 2 veta druhá OSP), ku ktorému došlo pre správanie žalovaného, pričom žaloba bola podaná dôvodne, čo zakladá právo žalobcu na náhradu trov zastaveného konania.“

V písomnom vyjadrení sa k odvolaniu žalobca označil odvolanie žalovaného za nedôvodné, zastávajúc názor, že rozhodnutie krajského súdu je vecne i právne správne.

Zdôraznil, že, ako to vyplýva z jeho rozhodnutia z 15. novembra 2012, sp. zn. 4049/2011-710, dôvody pre ktoré Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky zrušilo napadnuté rozhodnutie, sú identické s dôvodmi, ktoré žalobca uvádza vo svojej žalobe.

Za takéhoto stavu, podľa názoru žalobcu, nemožno vytknúť postupu súdu prvého stupňa, ako ani jeho skutkovým a právnym úvahám, žiadne pochybenie, ak na rozhodovanie o trovách konania aplikoval § 146 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 OSP. Bolo by v rozpore so zásadou spravodlivého súdneho konania, ako jednou zo zásad, na ktorých je vybudované občianske súdne konanie, a ktorá je aj vyjadrená ako právo účastníka konania v článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a v článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ak by účastníkovi, ktorý podal celkom zjavne dôvodnú žalobu, bolo odopreté právo na náhradu trov konania, ktoré mu v súvislosti s tým vznikli, len preto, že napadnuté aj prvostupňové rozhodnutie zrušil orgán nadriadený žalovanému.

Vo vzťahu k uzneseniam najvyššieho súdu, na ktoré sa odvolal žalovaný vo svojom odvolaní, žalobca uviedol, že tieto nie sú záväzné pre súd prvého stupňa. Žalovaný nepreukázal, že by niektoré z ním predložených rozhodnutí bolo vydané v zmysle § 8 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, a teda bolo rozhodnutím zásadného významu uverejneným v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, a že by nimi najvyšší súd uplatnil svoju právomoc vyplývajúcu mu z citovaného zákonného ustanovenia.

V tejto súvislosti žalobca tiež poznamenal, že vo veci vedenej na najvyššom súde pod sp. zn. 1Sžr/137/2011 bolo napadnuté rozhodnutie správneho orgánu zrušené v dôsledku protestu prokurátora, pričom dôvody uvedené v proteste a uvedené v žalobe neboli identické. V tunajšej veci však okolností odlišné medzi žalobnými dôvodmi a dôvodmi uvedenými v rozhodnutí Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky z 15. októbra 2012 niet zásadnej odlišnosti.

Žalobca si súčasne uplatnil náhradu trov odvolacieho konania vo výške 87,46 eura, pozostávajúcich z tarifnej odmeny podľa § 11 ods. 4 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška č. 655/2004 Z. z.“) vo výške 130,16 eura podľa § 14 ods. 3 písm. b/ vyhlášky č. 655/2004 Z. z. zníženej na polovicu z odmeny, teda suma 65,08 eur, a náhrady hotových výdavkov podľa § 16 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. vo výške 7,81 eura. Spolu teda 72,89 eura zvýšených o daň z pridanej hodnoty so sadzbou 20 % na 87,47 eura.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj ako „najvyšší súd“) ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP) preskúmal napadnuté uznesenie ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu a medziach podaného odvolania (§ 212 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 250ja ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolaniu žalovaného nemožno priznať úspech.

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy. V správnom súdnictve preskúmajú sudy zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov štátnej správy, orgánov územnej samosprávy, ako aj orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb, ako aj fyzických osôb, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy (§ 244 ods. 1 a 2 OSP)

Preskúvanie zákonnosti rozhodnutí a postupu orgánov verejnej správy je formou vonkajšej kontroly rozhodovacích procesov verejnej správy, ktorá nastupuje v prípade, že účastník správneho konania márne využil dostupné riadne opravné prostriedky, ktoré zákon pripúšťa. Tzv. mimoriadne opravné prostriedky, akými sú preskúvanie rozhodnutia mimo odvolacieho konania a obnova konania, nie sú nárokovateľné a je na rozhodnutí správneho orgánu, či takýto prieskum pripustí. Súdny prieskum tak ostáva ako jediná možnosť prieskumu zákonnosti rozhodnutí a postupu orgánov verejnej správy, ktorá je vo výlučnej dispozícii účastníka správneho konania. Výnimkou sú rozhodnutia podľa § 248 OSP, ktoré sú zo súdneho prieskumu vylúčené.

Zákonodarca však uprednostňuje mimosúdne metódy zaistenia zákonnosti rozhodovacích procesov vo verejnej správe. Nasvedčuje tomu aj dikcia § 250i ods. 4 OSP, kedy zákon súdu ukladá povinnosť prerušiť konanie v prípade, že rozhodnutie, ktoré je predmetom konania, je po doručení žaloby alebo opravného prostriedku napadnuté protestom prokurátora, a to až do jeho vybavenia., pričom obdobne súd postupuje v prípade, že sa pred podaním žaloby na súd proti právoplatnému rozhodnutiu správneho orgánu podal mimoriadny opravný prostriedok. Zrušenie alebo zmena napadnutého rozhodnutia v správnom konaní (na základe protestu prokurátora, preskúmania rozhodnutia mimo odvolania, obnovy konania) majú za následok zastavenie konania pred súdom, pretože zaniká predmet konania, t. j. rozhodnutie v podobe, v akej bolo žalobou alebo opravným prostriedkom napadnuté. V prípade zmeny správneho rozhodnutia začína jeho dorúčením účastníkovi plynúť nová lehota podľa § 250b ods. 1 OSP.

Pokiaľ účastník správneho konania zvolí viacero spôsobov, ktorými napadne nezákonnosť správneho rozhodnutia, alebo ak aj bez jeho pričinenia (nariadenie obnovy konania, preskúvanie rozhodnutia z podnetu správneho orgánu) dôjde k súbehu takýchto konaní, a vydanie preňho priaznivého rozhodnutia v jednom z nich vedie k zastaveniu konania pred súdom, nemôže takéto zastavenie konania vo všeobecnosti ísť na jeho ťarchu. V takomto prípade je súd vždy povinný skúmať dôvody zrušenia alebo zmeny napadnutého rozhodnutia, aby mohol uvážiť okolnosti prípadu a rozhodnúť, či je namieste priznať mu právo na náhradu nákladov vynaložených na účelné bránenie jeho práva alebo právom chráneného záujmu.

Práve z tohto dôvodu zákonodarca, hoci v zásade ustanovil prípady, kedy žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania (§ 146 ods. 1 OSP), umožnil súdom vziať na zreteľ okolnosti každého prípadu v prospech zásady zavinenia (§ 146 ods. 2 OSP). Tzn. pokiaľ aj došlo k zastaveniu konania (§ 146 ods. 1 písm. c/ OSP), súd môže uložiť povinnosť znášať trovy konania tomu účastníkovi, ktorý zaviniel, že konanie sa muselo zastaviť, alebo uložiť túto povinnosť odporcovi, ak sa pre jeho správanie

vzal späť návrh, ktorý bol podaný dôvodne.

Vzhľadom na povinnosť primeraného použitia tohto zákonného ustanovenia v správnom súdnictve (§ 246c ods. 1 veta prvá OSP) treba za „procesné zavinenie“ považovať aj vlastnú nezákonnosť napadnutého rozhodnutia, v dôsledku ktorej bolo také rozhodnutie zmenené alebo zrušené. Samozrejme, je vždy nutné skúmať, či žaloba alebo opravný prostriedok neboli podané spôsobom zakladajúcim dôvodné podozrenie o zneužití práva, alebo o jeho šikanóznom výkone.

V prejednávanej veci došlo k zrušeniu napadnutého rozhodnutia v rámci jeho preskúmania mimo odvolacieho konania (§ 65 správneho poriadku). Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) pritom v rozhodnutí z 15. novembra 2012, č. 4049/2012-710, ktorým ako správny orgán najbližšie vyššieho stupňa nadriadený správneho orgánu, ktorý toto rozhodnutie vydal (t. j. žalovanému), zrušilo napadnuté rozhodnutie na základe zistení, že žalovaný napadnuté rozhodnutie nedostatočne odôvodnil a v konaní došlo k procesnej chybe, ktorá má za následok jeho nezákonnosť. Ministerstvo konkrétne napadnutému rozhodnutiu vyttklo nedostatok dôvodov, ktoré viedli žalovaného k záveru, že smernica Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 sa nevzťahuje na tamojšiu vec, a tiež žalovaný porušil zásadu dvojinstančnosti, keď svoje rozhodnutie doplnil o argumenty, ktoré neboli uvedené v rozhodnutí prvostupňového správneho orgánu, a teda neumožnil žalobcovi v odvolaní napadnúť takto doplnené právne argumenty.

Zo spisu vedeného vo veci najvyšší súd zistil, že žaloba bola podaná v lehote a spôsobom, kedy rozhodnutie súdu - prípadné zrušenie napadnutého rozhodnutia - mohlo mať vplyv na postavenie žalobcu v správnom konaní. Zároveň, čo je v prejednávanej veci podstatnejšie, napadnuté rozhodnutie bolo ministerstvom zrušené z dôvodu takých pochybení v konaní žalovaného, že tieto mali za následok nezákonnosť napadnutého rozhodnutia, čím bola založená procesná zodpovednosť žalovaného za trovy, ktoré žalobcovi v súvislosti s uplatnením a bránením jeho práva pred súdom vznikli.

Najvyšší súd preskúmal povahu a správnosť výpočtu náhrady trov konania priznaných krajským súdom a dospel k záveru, že tieto boli priznané za účelné úkony právnej služby a v riadnej výške, teda v súlade s § 11 ods. 4 veta prvá, § 16 ods. 3 a § 18 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z..

S ohľadom na uvedené najvyšší súd potvrdil odvolaním napadnuté uznesenie krajského súdu ako vecne a právne správne (§ 250ja ods. 3 veta druhá OSP a § 219 ods. 1 OSP).

O trovách odvolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa § 224 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP a § 250k OSP a úspešnému žalobcovi priznal náhradu trov odvolacieho konania vo výške 87,47 eura.

Žalobca si v odvolacom konaní uplatnil náhradu trov konania pozostávajúcu z odmeny za jeden úkon právnej služby - odvolanie z 28. januára 2013 v sume 65,08 eura spolu s režijným paušálom v sume 7,81 eura (§ 11 ods. 4 veta prvá v spojení s § 14 ods. 3 písm. b/ a § 16 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z.). Keďže právna zástupkyňa žalobcu je platiteľkou dane z pridanej hodnoty, odmena advokáta v sume 72,89 eura sa zvyšuje o túto daň na sumu 87,47 eura (§ 18 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z.).

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu n i e j e prípustný opravný prostriedok.